

2025-10-21 Nr. NV-2353

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-25-736(2) TAIS-25-9307(3)	DĖL ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 59 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-162		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2025-05-02	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2025-10-21	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

15 Seimo narių grupė (I. Gelažnikienė, A. Radvila, L. Šedvydis, Š. Šukevičius ir kt.) įstatymo projektu Nr. XVP-162 siūlo atsisakyti Švietimo įstatymo 59 str. nuostatų, kad valstybinės ar savivaldybės švietimo įstaigos (išskyrus aukštąją mokyklą) vadovu gali būti tik asmuo, kuriam yra atliktas vadovavimo valstybinei ar savivaldybės švietimo įstaigai (išskyrus aukštąją mokyklą) kompetencijų vertinimas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka arba jeigu jis vienoje švietimo įstaigoje vadovo pareigas ėjo ne mažiau kaip 10 metų ir jam atliktas vadovavimo valstybinei ar savivaldybės švietimo įstaigai (išskyrus aukštąją mokyklą) kompetencijų vertinimui prilygintas vertinimas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka.

Nurodoma, kad nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojo Švietimo įstatymo nuostatos, kad valstybinės ar savivaldybės švietimo įstaigos (išskyrus aukštąją mokyklą) vadovu gali būti ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį arba prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą kaip lygiavertę užsienyje įgytą kvalifikaciją turintis asmuo. Įstatymo projekto iniciatorių teigimu, pakartotinis tų pačių kompetencijų vertinimas:

- diskredituoja magistrantūros studijų programas bei jų rezultatus ir sukelia abejonių aukštojo universitetinio mokslo kokybę,
- sukelia abejonių mokyklos bendruomenės, mokyklos tarybos, valstybinės mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos (dalyvių susirinkimo) ar jos (jo) įgalioto asmens, savivaldybės mokyklos – savivaldybės mero vertinimo objektyvumu,
- didina biurokratinę naštą mokyklų vadovams.

Priėmus teikiamą įstatymo projektą Nr. XVP-162 švietimo įstaigų vadovų atranka būtų vykdoma vadovaujantis Konkurso valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovų pareigoms eiti tvarkos aprašu.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės išvadoje siūloma nepritarti įstatymo projektui Nr. XVP-162 dėl šių priežasčių:

1. **Vadovavimo kompetencijų svarba.** Vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų vertinimas yra būtinas užtikrinant, kad vadovas turėtų būtinas kompetencijas. Atsisakius pretendentų į švietimo įstaigų vadovų pareigas vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų vertinimo ar jam prilyginto vertinimo, švietimo įstaigos vadovais galės tapti ir tie asmenys, kurie neturi reikiamų vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų, tai darys neigiamą poveikį Lietuvos švietimo įstaigų valdymui ir ugdymo kokybei.

2. **Vadovų atrankos objektyvumo ir skaidrumo užtikrinimas.** Ekspertinis vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų vertinimas ar jam prilygintas vertinimas atliekamas atitinkamą kvalifikaciją ir kompetencijas turinčių asmenų ir yra metodiškai pagrįstas; viešo konkurso komisijos negalėtų jo pilnavertiškai atlikti. Dviejų etapų vadovų atranka užtikrina priėmimo į švietimo įstaigos vadovo pareigas proceso objektyvumą ir skaidrumą bei leidžia atrinkti profesionaliausią kandidatą į švietimo įstaigos vadovo pareigas.

3. **Magistro kvalifikacinio laipsnio nepakankamumas.** Magistro kvalifikacinis laipsnis pats savaime neužtikrina, kad pretendentas į švietimo įstaigos vadovo pareigas turės vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų. Aukštasis išsilavinimas patvirtina, kad asmuo baigė studijų programą, tačiau nesuteikia informacijos apie praktinius vadovavimo švietimo įstaigai gebėjimus ir jų raiškos lygį.

4. **Skirtingi vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų vertinimo ir valstybinės ar savivaldybės mokyklos vadovo metų veiklos ataskaitos svarstymo tikslai,** todėl dirbančio švietimo įstaigos vadovo metų veiklos ataskaitos svarstymas nėra alternatyva pretenduojančio į švietimo įstaigos vadovo pareigas asmens vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų vertinimui ar jam prilygintam vertinimui.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

5. **Centralizuoto kompetencijų vertinimo analogija valstybės tarnyboje.** Centralizuotas bendrųjų, vadybinių ir lyderystės kompetencijų vertinimas yra privalomas etapas konkurse į įstaigos vadovo pareigas valstybės tarnyboje. Panašus kompetencijų vertinimas taikomas ir švietimo įstaigų vadovams.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Ministerija, rengdama Nutarimo projektą, organizavo konsultacijas su Lietuvos švietimo įstaigų vadovų profesinės sąjungos, Lietuvos mokyklų vadovų asociacijos atstovais ir aptarė siūlomą įstatymo projektą.

Lietuvos švietimo įstaigų vadovų profesinė sąjunga 2025 m. balandžio 11 d. raštu pateikė Ministerijai savo poziciją: siūlymą išlaikyti pirminį kompetencijų vertinimą pretendams, niekada nedirbusiems vadovais; atsisakyti pakartotinio vertinimo vadovams, turintiems vadovavimo patirties ir dalyvaujantiems konkurse dėl tos pačios ar kitos švietimo įstaigos vadovo pareigų. Toks sprendimas padidintų vadovo profesijos patrauklumą, sumažintų biurokratinę naštą ir prisidėtų prie racionalaus bei skaidraus vadovų atrankos modelio kūrimo.

2025 m. gegužės 7 d. vyko Seimo Švietimo ir mokslo komiteto posėdis, kurio metu buvo aptariamas mokyklų vadovų atrankos procesas, susijęs su siūlomu įstatymo projektu. Jame dalyvavusios suinteresuotos šalys išsakė savo nuomonę, kad asmenims, pretenduojantiems į švietimo įstaigos vadovo pareigas, turėtų išlikti pirminis vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų vertinimas.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nutarimo projektas derintas su Teisingumo ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija ir Nacionaline švietimo agentūra.

Lietuvos savivaldybių asociacija ir Nacionalinė švietimo agentūra nutarimo projektui pritaria.

Rengėjai nurodo, kad nutarimo projektas buvo patikslintas atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos pateiktas pastabas.

Nutarimo projektas patikslintinas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Socialinės politikos grupės pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Projektas apsvarstytas 2025-10-21 tarpinstituciniame pasitarime.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Kristina Miliauskaitė

Socialinės politikos grupė, patarėja